

Redogörelse för tillämpningsanvisningar 04

Giltighet

Anvisningarna gäller från och med 2003-01-01 när de antagits av kommunen, landstinget eller regionen.

De principer om tolkning och tillämpning av PA-KL och PAK/LPAK som följer av bilaga 1 – 3 gäller i tillämpliga delar även för äldre pensionsbestämmelser och pensionsreglementen hos kommuner och landsting.

Nya bestämmelser i anvisningarna har kantmarkerad text i bilaga 1-3.

Redogörelse för bilaga 1

Bilaga 1 innehåller följande tillägg till SK cirkulär 2003:11/LF cirkulär F-03:2 bilaga 3 (Anvisningar avseende tillämpning av PA-KL § 14 och § 21 mom. 1-2 från och med 2003-01-01):

§ 14

Mom. 1 innehåller en ny skrivning som reglerar hur värdet av inkomstpension ska fastställas vid uttag från annan ålder än 65 år för arbetstagare födda 1954 eller senare. Dessa arbetstagare omfattas inte av tilläggspension. Vid uttag från annan ålder än 65 år kan förändringen av inkomstpensionens värde därför inte knytas till motsvarande förändring av tilläggspensionen på det sätt som sker för arbetstagare födda 1953 eller tidigare. Den nya regeln innebär att inkomstpensionens samordningsvärde baseras på den omräkning ("nuvärdesberäkning") av inkomstpensionen som görs av Försäkringskassan. Det omräknade beloppet indexeras därefter med följsamhetsindex innan det används för samordning. Följsamhetsindexering innebär en omräkning med den årliga förändringen av inkomstindex minskad med talet 1,6. Inkomstindex grundas i sin tur på snittet av reallöneökningar de tre föregående åren med tillägg för prisökningen det föregående året.

Mom. 2 punkt 6 och mom. 3 punkt 5 har ändrad lydelse som innebär att samordning sker med sjuk- och aktivitetsersättning multiplicerad med tidsfaktorn. Vid samordningen görs inte någon uppdelning mellan bosättnings- och inkomstrelaterade delar av sjuk- och aktivitetsersättningen.

Anmärkningarna till mom. 2 punkt 6 och mom. 3 punkt 5 innebär att samordningen är oförändrad - i förhållande till 2003 års tillämpningsanvisningar - för arbetstagare med förtidspension som 2002/2003 omvandlades till sjuk- eller aktivitetsersättning med samma omfattning.

Mom. 3 har ändrad rubrik så att samordning med de socialförsäkringsförmåner som anges i momentet inte begränsas till årsmedelpoängens skikt 0-7,5.

Redogörelse för bilaga 2

Bilaga 2 innehåller följande tillägg till SK cirkulär 2003:11/ LF cirkulär F-03:2 bilaga 3 (Anvisningar - gällande från och med 2003-01-01 – avseende tillämpning av övergångsbestämmelser till § 14 mom. 1 och 3 – 5”):

A) punkt 1 har tillförts nya stycken som reglerar samordning av änkepension enligt PA-KL för änka född 1954 eller senare, då dödsfallet inträffat före 1990-01-01.

Här samordnas med änkans garantipension enligt lag 1998:702 om garantipension samt med den del av änkepensionen som utges i form av s.k. 90-procentstillägg. Tillägget ersätter det första prisbasbeloppets inkomster och ersätter den del av änkepensionen som före 2003 betalades ut som folkpension. I dessa delar begränsas samordningen dels genom att endast beakta 48,5 procent av värdet på förmånerna, dels genom multiplikation med tidfaktorn i PA-KL. Detta följer tidigare samordningsprinciper i PA-KL avseende folkpensionsbaserade förmåner till änka. Samordningen med garantipension reduceras ytterligare genom multiplikation med faktorn 0,86 för att kompensera för bortfallet av särskilt grundavdrag för pensionärer.

Samordning sker också med sådan ATP-beräknad änkepension som omräknats 2002/2003 och dessförinnan betalades ut till änkan som tilläggs pension i form av änkepension. Tidigare samordningsbegränsningar avseende tidsfaktor och änkepensionens poängårsfaktor är oförändrade i den nya regleringen.

A) punkt 2 innehåller ny reglering för samordning av änklingspension enligt PA-KL för änklings född 1954 eller senare, då dödsfallet inträffat före 1990-01-01. Samordning sker endast med 86 % av änklings egen garantipension enligt lag 1998:702 om garantipension eftersom änklings saknar rätt till socialförsäkringsförmån motsvarande änkepension för kvinnor.

B) punkt 1 har tillförts nya stycken som reglerar samordning av änkepension enligt PA-KL för änka född 1954 eller senare, där arbetstagaren avgått före 1990 och dödsfallet inträffat mellan 1990-01-01 – 2002-12-31.

Änkan kan i varierande grad ha rätt till samordningsbar förmån i form av änkepension, omställningspension, förlängd omställningspension, särskild efterlevandepension, garantipension enligt lag 1998:702 om garantipension samt livränta. Till den del förmånerna utges som 90-procentstillägg och garantipension sker samordning med 48,5 procent av värdet. Samordningsvärdet för garantipension reduceras ytterligare genom multiplikation med faktorn 0,86. Förmånerna samordnas utan begränsning av tidsfaktorn enligt PA-KL. I övriga delar samordnas förmånerna utan begränsning av PA-KL-änkepensionens tidsfaktor eller socialförsäkringsförmånens poängårsfaktor. I dessa delar reduceras inte heller samordningsvärdet till 48,5 procent. Frånvaron av samordningsbegränsningar överensstämmer med tidigare skärpning av samordning för änkepension enligt PA-KL som avsåg dödsfall efter 1989-12-31.

B) punkt 2 har tillförts ny reglering för samordning av änklingspension enligt PA-KL för änklings född 1954 eller senare. Änklings saknar rätt till allmän änkepension men kan i varierande grad uppbära omställningspension, förlängd omställningspension, särskild efterlevandepension och garantipension enligt lag 1998:702 om garantipension. Änklingspension enligt PA-KL samordnas fullt ut med dessa förmåner.

C) punkt 1 reglerar samordning av änkepension enligt PA-KL samordning i fall där arbetstagaren avgått före 1990-01-01 och dödsfallet inträffat efter 2002-12-31.

Änka född 1938-1953

Änkan kan i varierande grad ha rätt till samordningsbar förmån i form av änkepension, omställningspension, förlängd omställningspension samt garantipension till omställningspension och förlängd omställningspension. Däremot saknar änkan rätt till särskild efterlevandepension. Till den del förmånerna utges som 90-procentstillägg sker samordning med 48,5 procent av värdet enligt tidigare mönster i PA-KL. I övriga delar samordnas förmånerna utan begränsning av PA-KL-änkepensionens tidsfaktor eller socialförsäkringsförmånens poängårsfaktor. I de delarna reduceras inte heller samordningsvärdet till 48,5 procent. Detta överensstämmer med tidigare skärpning för samordning av änkepension enligt PA-KL som avsåg dödsfall efter 1989-12-31. Samordning med ankans övriga bosättningsbaserade förmåner - folkpensionsrelaterad del av tilläggspension och garantipension enligt lag 1998:702 om garantipension - sker med 48,5 procent utan begränsning av PA-KL:s tidsfaktor. Garantipensionens värde reduceras ytterligare genom multiplikation med faktorn 0,86.

Änka född 1954 eller senare

Änkepension enligt PA-KL samordnas på samma sätt som för änka född 1938-1953 ifråga om änkepension, omställningspension, förlängd omställningspension samt garantipension till omställningspension och förlängd omställningspension samt garantipension enligt lag 1998:702 om garantipension. Änkan saknar dock rätt till folkpensionsrelaterad del av tilläggspension varför den förmånen undantas från samordning.

C) punkt 2 reglerar samordning av änklingspension enligt PA-KL för änking i fall där arbetstagaren avgått före 1990-01-01 och dödsfallet inträffat efter 2002-12-31.

Änkling född 1938-1953

Änklingen saknar rätt till allmän änkepension men kan i varierande grad ha rätt till samordningsbar förmån i form av omställningspension, förlängd omställningspension och garantipension till omställningspension och förlängd omställningspension samt bosättningsbaserad tilläggspension och garantipension enligt lag 1998:702 om garantipension. Änklingspension enligt PA-KL samordnas fullt ut med dessa förmåner.

Änkling född 1954 eller senare

Samordning sker med samma förmåner och i samma omfattning som för änking född 1938-1953. Änklingen saknar dock rätt till folkpensionsrelaterad del av tilläggspension varför den förmånen undantas från samordning.

C) punkt 3 för samordning av barnpension enligt PA-KL.

Barnpensionen samordnas fullt ut med barnpension och efterlevandestöd till barn. Detta överensstämmer med tidigare samordningsprinciper i PA-KL.

Redogörelse för bilaga 3

Bilaga 3 innehåller följande tillägg till SK cirkulär 2003:11/ LF cirkulär F-03:2 bilaga 3 (Anvisningar avseende tillämpning av PAK/LPAK § 14 mom. 4-5 samt §§ 16 och 23 från och med 2003-01-01):

§ 14

Änka och fränksild hustru har i vissa fall rätt till tilläggsbelopp enligt reglerna i PAK/LPAK. Före reformeringen av det allmänna pensionssystemet 2002/2003 beräknades tilläggsbeloppet till 51,5 procent av de bosättningsbaserade allmänna pensions- och efterlevandeförmåner som änkan eller den fränksilda hustrun då hade rätt till.

Mom. 5 C) punkt 1 reglerar beräkningen av tilläggsbeloppet för änka och frånskild hustru som är född 1938-1953. Tilläggsbeloppet utgör 51,5 procent av den del av den allmänna änkepensionen som utges som 90-procentstillägg, eventuell garantipension till omställningspension, förlängd omställningspension, garantipension enligt lag 1998:702 om garantipension samt den folkpensionsrelaterade delen av tilläggspension. Dessa förmåner utgör en uttömmande uppräkningslista av de bosättningsbaserade pensions- och efterlevandeförmåner som ska ingå i underlaget för beräkning av tilläggsbelopp.

Mom. 5 C) punkt 2 reglerar beräkningen av tilläggsbeloppet för änka och frånskild hustru som är född 1954 eller senare. Underlaget för beräkning av tilläggsbeloppet är i huvudsak samma som för änka och frånskild hustru född 1938-1953. Skillnaden består endast i att folkpensionsrelaterad del av tilläggspension inte ingår i underlaget för tilläggsbelopp för änkor och frånskilda hustrur födda 1954 eller senare eftersom dessa istället omfattas fullt ut av inkomstpension. Den förmånen ingår inte i underlaget eftersom den är helt inkomstrelaterad.

§ 16

Mom. 1 a) har ändrad lydelse. Det innebär att samordning sker med sjuk- och aktivitetsersättning multiplicerad med tjänstetidsfaktorn, eftersom regeln ska läsas tillsammans med samordningsbegränsningen i mom. 3 stycke 7. Någon uppdelning mellan bosättnings- och inkomstrelaterade delar av sjuk- och aktivitetsersättningen görs inte.

Anmärkningen till mom. 1 punkt a) innebär att samordningen är oförändrad - i förhållande till 2003 års tillämpningsanvisningar - för arbetstagare med förtidspension som 2002/2003 omvandlades till sjuk- eller aktivitetsersättning med samma omfattning.

I mom. 3 stycke 3 finns en ny skrivning som reglerar hur värdet av inkomstpension ska fastställas vid uttag från annan ålder än 65 år för arbetstagare födda 1954 eller senare. Dessa arbetstagare omfattas inte av tilläggspension. Vid uttag från annan ålder än 65 år kan förändringen av inkomstpensionens värde därför inte knytas till motsvarande förändring av tilläggspensionen på det sätt som sker för arbetstagare födda 1953 eller tidigare. Den nya regeln innebär att samordningsvärdet baseras på den omräkning ("nuvärdesberäkning") av inkomstpensionen som görs av Försäkringskassan. Det omräknade beloppet indexeras därefter med följsamhetsindex innan det används för samordning. Följsamhetsindexering innebär en omräkning med den årliga förändringen av inkomstindex minskad med talet 1,6. Inkomstindex grundas i sin tur på snittet av reallöneökningar de tre föregående åren med tillägg för prisökningen det föregående året.

Mom. 3 stycke 7 har anpassats för att inte leda till dubbel reducering av samordningsavdraget för sådan sjuk- och aktivitetsersättning som regleras i anmärkningen till mom. 1 a) eftersom det avdraget redan reducerats med tjänstetidsfaktorn.